

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЕДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ
СОЮЗІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII Ч. 34. Джерси Сіті, Н. Дж., понеділок, 11. лютого, 1929.

VOL XXXVII. No. 34. Jersey City, N. J., Monday, February 11, 1929. THREE CENTS.

ГУВЕР ДЕРЖИТЬСЯ ЗДАЛЕКА ВІД
МОКРИХ І СУХИХ

НЕ ДАЄ СЕБЕ ВТЯГНУТИ В МАХІНАЩІ ПРОТИСАЛНОВОЇ ЛІГИ.

МІАМІ БІЧ, Флорида, 9. лютого. — Гувера відвідали представники місцевої Протисалнкової Ліги, щоб порозумітися в справі форсованя протигібів в Міамі, куди пачкують алькоголь на велику скало.

Та Гувер дав до пізнання, що він держиться здалека від такої акції, бо хоче на разі задержати повну неутраляльність.

КУЛІДЖ КРИТИКУЄ СЕНАТ.

ЗА ТЕ, ЩО МІШАЄТЬСЯ В НЕ СВОЇ СПРАВИ.

ВАШИНГТОН, 9. лютого. — В сенаті критиковано продаж кораблів з боку уряду. Продажу ті зарядила Корабельна Рада. Коли про це доносило президентом Куліджови, він заявив, що сенат не має права заборонити той продаж, як є корисним, а на який сенат навіть не розуміється, бо до цього, щоб це розуміти, треба бути експертом. А Корабельна Рада складається з таких експертів.

ДОМИ НА СТОВЕРХІ.

БУДУТЬ ІХ БУДУВАТИ В НАБЛИЖЧІЙ БУДУЩОСТІ.

ШІКАГО, 9. лютого. — Професор Джордж А. Бол з отагського університету демонстрував тут новий рід цегли, яка шість разів легша від тієї, яку досі уживано до будови домі. Крім цього та цегла дуже міцна і може стояти віками. Уживаючи її, буде можна легко будувати доми і на 100 поверхів.

ЗАБИВ НЕСИНЬОГО ЧОЛОВІКА.

ПОЛІСМЕН СТІЛЯЧ ЗА ВТІКАЮЧИМ НІГРОМ, А ТРАФІВ У НЕВИНУ ЛЮДИНУ.

ФІЛАДЕЛФІЯ, 9. лютого. — Морис Левин вертав з закуски, як перебив на полюді, а по дорозі вступив до Філадельфії, щоб відвідати свого давнього приятеля і поробити деякі закупки для своїх дітей в Езбурі Парк в Лейквуді.

Коли вийшов зі скрепи, втік на попри нозу мурин, за яким гнав полісмен. Стріляючи за втікаючим, полісмен влучив в саму голову Левина. Мурин зловлено, а Левин помер на місці.

ПРЕЗИДЕНТ ДАЛІ НЕ ГОДИТЬСЯ.

ВАШИНГТОН, 9. лютого. — Президент Кулідж дуже незадоволений з рішення сенату, яке обмелало будову кружляків тротуарним рішенням з тим, що кожного року належить вибудувати п'ять кружляків. Але мимо того мабути такі не заложити свого вета.

КОЛИ ПРИЯТЕЛІ БУТЬСЯ.

ДЖЕРСИ СІТІ, 9. лютого. — Перед судено Джаном Норрисом станув Алан Сміт з розбитою і переважною головою. Мав він знівачати против Чарльса Фіншпартка, котрий побив його головою. Коли судя казав йому підписати скаргу, він відмовився, заявляючи, що не може того зробити проти чоловіка, ктрий виривав йому життя під час світової війни, коли тріскала німецька граната. А дотого, казав Сміт, Фіншпарт побив його тоді, коли оба були п'яні.

НЕСУВАЛИ МАНЕВРИ.

ЦЕ МАНЕВРИ 360 ЛІТАКІВ, ЩО ВІПРАВЛЯЛИ 36 ГОДИН. БАЛЬБОА, 9. лютого. — Флота вертає з повного моря до Панамы. Понадвіли вправи принесли багато новостей. Найбільшу несподіванку справили літаки. У маневрах взяло участь 360 літаків. Історія детинства не знає ще такого випадку. Вперше з літаків тривали 36 годин. Літаки були весь час в руху і переїздили на загаль 140,000 миль. З літаків скинувано бомби, а різноз сажено за підводними лодками. Виявилося, що ні одна субмарина не могла підплатити так близько, щоб могла стати небезпечною. За кожним разом, коли яка з них підплавала, її розсілено з літаків і обкинувано бомбами.

\$796,345,132 НА АРМІЮ І ФЛОТУ.

ВАШИНГТОН, 9. лютого. — Сенат ухвалив сьогодні закон про видаток на армію. Призначено суму \$447,000,000. Знову в палаті після перейшов закон на допомогу розбудови флоту. На ту ціл ухвалено \$349,395,132.

В БОРОТБІ ЗІ ЗЛОЧИНОМ.

ОЛБАНІ, 9. лютого. — В легістлярі поставлено дві резолюції і внесено 7 проєктів, щоб зміняти конституцію і допомогти боротьбі з шкідливими зростаючими злочинами.

ПРИМУСОВА АСЕКУРАЦІЯ.

АЛЕ ТІЛЬКИ ДЛЯ ВЛАСНИКІВ АВТОМОБІЛІВ. ОЛБАНІ, 9. лютого. — Есесменом Мілан Е. Пуллі робить намагання впертий часі керувати ухвалу, в справі примусової аскурації автомобілів. Кожний застрахований автомобіль, має бути в той спосіб автоматично зааскураваний на \$2,500. З того \$500 припадає на на ушкодження власності, а \$2,000 на персональні шкоди.

Гуарді каже, що є тисячі таких власників, котрі мають автомобілі, які не вартують більше як \$100. Вони не дають ні про що і плути нерозумно. Вони то роблять найбільшу шкоду, а що їх автомобілі незаскуравані, то їх гоїд добути від них відшкодування за нанесені ними шкоди. Примусова аскурація цьому зарядити.

ЖИДІВСЬКИЙ КОНГРЕС.

СЕН ФРЕНСІСКО, 9. лютого. — Союз жидівсько-американських конгрегацій відбуває свій конгрес. Прибуло 600 делегатів.

ЗАМІСЦЬ ВІНЦЯ НА ДОМО-
ВІНУ — ЖЕРТВА НА
СИРОТИНЦІВ.

Управа Сиротини-Заксмету У. Н. Союзу одержала 8-м ося-таке письмо з Нью Йорку. Н. П.: „Даруйте, що спізнився, але ліпше пізно, як ніколи. Замість вінця на могилу бл. п. М. Угорчака вислаємо на Ваші руки 15 доларів на Укр. Нар. Сиротини, котрим небицям найбільше займався та старався його як найкраще видіти, через що передчасно зійшов у могилу. Вінця йому пам'ять! А ми, оставші члени У. Н. Союзу, повинні доложити праці і гроша, щоб наміри покійника як найкраще сповнились. — Евакоя І. П. Парницький“.

ЖЕРТВА ГЛУПОТІ.

В Савт Плейсфілді, в степі, Ню Джерси, згорів склад топила залізничні Лігаві Валей. Підчас пожежі згорів пакунку з грішми працюючого на тім складі Павла Каминовича. Ці гроші він збирав 20 років, хочаючи їх від своєї жінки. Він не хотів своїх грошей складати до банку, бо їй довіряв банкам. А тепер, коли страив все, що мав, побовився самогубство, отруївшись газом.

ФОШ ВИДУЖУЄ ПОВОЛІ.

Після значного погіршення в стані здоров'я маршала Фош знову почав вводити видужування. Лікарі сподіваються, що скоро він знову повернеться до здоров'я, як має передостаннім погіршенням його стану.

КРАСУНЯ ЕВРОПИ.

На переведенім конкурсі краси багатьох журналістів Європи признали красуні Європи дістала 19-літня мадлярська дівчина. Тепер вона має приїхати до Америки, щоб тут стати на світовий конкурс краси між нею та „Місс Америкою“.

ЗИМНО В ЕВРОПІ.

Великі морози навістили майже всю Європу. Нова хвиля холоду захопила все Балтійське море та Німеччину. В багатьох місцях є жертви холоду, що замерзли на страшному вітрі з сильними морозами. Хвиля зима докотилася так далеко на південь Європи, що навіть у Венеції замерзли канали.

БУРЯ НА ЧОРНОМУ МОРІ.

Страшна буря знову почалася на Чорному морі. Багато пароплавів терпить у морі. Боятися, що два голяндські пароплави загинули в морі, бо сплизлилися вже на цілу добу прийти до Констанці. Італійський вангайний пароплав, на 5,000 тонн поємності, „Альбатус“, що йшов з Одеси до Царгороду, захопилася страшна рійова буря. Сильний вітер, якийну його на румунський беріг.

ДЕ КОМУНІСТИ, ТАМ І КРОВ.

Комунистична демонстрація в Атенях, яку вони ярдляли на Аполло театрі, скінчилася міжособною комунистичною бійкою. Одна комунистична фракція наступала на другу з ножами, револьверами, кинями т. д. В наслідок комунистичної „політичної дебатів“ вийшло 12 з тяжкими, а 42 з більшменш легкими ушкодженнями. „Дебатів“ ці припинила поліція.

400 ПРОВАЛИЛОСЯ НА
ЛЕДУ.

В Австрії біля Регенсбурга провалилося 400 осіб, що ховалися сговми на замерзлім Дунаю. Несподівано тріс лід сотки хованих опинилися в зимній воді Дунаю. Досі ще не відомо, чи хто загинув, але поневільні купальники такі досить налякалися, бо підняли страшну паніку й зойк, добираючись до берега.

НЕ ПОМОГЛА Я ЗИМНА
КУПЛІ.

Знаний у Дрогобиччині заоді Павло Ціпкайдо вертав одні з наладочним чужим додом „паканком“ до хати, коли це несподівано зустріс постерунокого. Той вийшов з підзодіж легітимації, а Ціпкайдо замісць неї витягнув з кишені револьвер і зранив постерунокого в руку. Сам утік. Та вилася швидко погоня приловила небезпечного пташка у Винників і коли вже вели його до громадського уряду — Ціпкайдо виверився і, користуючись з п'яти, побіг на млинівку сховатися. Тут одначе лід задовомів і злодога мусів стійти в воді, тримаючи тійки тогую над водою. Поліція тимчасом перевелася далі при помічній літарець, обставу і зримий найшла Ціпкайдо в тілі зимний купелі. Бовністично білязничко не переступив, що витягнули його постерунокого з води, а переконавшись, що в „паканкові“ є 10 краденних свєтрів, завила Ціпкайдо до криміналу в Бориславі, де по зимній купелі загірється до сходу.

НЕ ТІЛЬКИ В НАС.

Чоаюни в Лодзі доносять, що в околиці цього міста повилися часті „чудотворці“, до яких за порадою йдуть не лише люди з села, але й інтелігенція. Один з них, якийсь Грингус, має тійки пацієнтів, і лікар мігби йому позасторити. А як лічить? Одній, хворій на боїз лоджика, жіноцї, зисті червоний порошок, коли вона мусіла дає разі перекочити поріг, цідувати, щоб шкати та слухати гайкайки „чудотворців“. Іншій, обвішаний мішочками та торбаними від ніг до голови „чудодієць“, пішов у повіт, несучи „ліки“ проти боїз лоджика, лоджика в косях, кашлю і тяжкого породу. А люди розкупуюють їх. Шкож — видно, дурні всьоди родяться, а на людську глупоту ліки чюдотворчі не мають.

ХОТІВ ВЗТУСИ.

Яксь злоді обікрав склеп Бішнітока у Львові, звідки запліс черевини на 3,500 зол. Кілька днів нізніше припала поліція злодіа Михалчишина в хаті, як він з товаришем злодіа перенести кудись 38 пар черевин, сховавши під снігом. Михалчишина і його побратима арештували і повели до тюрми... бох... бох...

ЗЛОДІЯ НА ЗЛОДІЯ.

Знаний варшавський поліції злодіа Душинський вибрався в свято „Тісх круї“ з жіноцєю в гості до свого товариша. В часі його несприятливості звернувся до хати Душинкича та мабути його такі колеги по факху і оголоши ї зовсім. Душинкич трохи не тріс з зості, побачивши пороку шудити і інфамі і не звачуючи ні поліції, почав понукувати на свою руку.

ОТВОРЕННЯ НАПРАТИШНО-
ГО РУХУ ДО КАНАДИ.

В порозумінні з канадськими властими еміграційний уряд при польському міністерстві праці та суспільної опіки постановив відновити в найближчому часі рекрутацію емігрантів до Канади. Контингент емігрантів на надходячий сезон буде 3,000 людей.

ТУБЕРКУЛЬОЗА В РУМУН-
СЬКІЙ АРМІЇ.

„Універзал“ пише у вступній статті „Туберкульоза в армії“, що з причини: недобористів при бранці часо сухити-ків в армії є дуже велике. Туберкульоза пройшла навіть в офіцерській ряди. Військова газета „Реніста інфантері“ пише: „Річно тратить наша армія велике число офіцерів, яких забирають немиждосердї слабости, зпоміж котрих є туберкульоза на першій місці. Спеціально порідила ці хоборо ряди нижчих старшин. Оден однісний поак і-у-ти у протягу кількох місяців трох достойних старшин (двох капітанів і одного поручника), яких забрада туберкульоза. Пограничні полки подають просто застрашані статистици: більше як половина старшин хворують на сухоти в різних стадіях. Колиб так оголошено докладну статистику по жовірїв, хорих на сухоти, то число хорих прямо настрашилоб нас“.

Чи треба до цього „коматари“?

ДОРОБИЛИСЯ.

Янек і Вацлав Слобозаніз з Коничиче задумали доробити маетку не на чім іншим, а на ошуканню аскураційно-му. Винаймали отже в Макколи Стадника одні кімнату, розтрубили по цілї місті, що закладають складницію яєць, і зааскуравали її на 11 тисяч золотих. Чи йшла в рух та складниція, чи ні, — досить, що перед кількома днями вибух на подвір'ю вогонь і складниція згоріла. Брати вже затили руки та ладні торбу на гроші — коли не поліція винишувала, що у цілій складниці не було й одного яйця і Слобозанізи пішли за кроти, де чекати будуть на науку суду про аскурацію від огню.

ДЛЯ НАУКИ.

Віденський учений Ротшілер усе життя посвятив для цього, щоб досліджувати підземні печери. Іде в липні минулого року вибрався він у нову наукову подорож по печерах і від того часу загинув. Шкобно перед тимже найшли його кости припадковому в одній печері в Австрії. Нещасний учений заблудив у підземних корит рах і загинув з голоду. До останньої одначе хвилі робив він записки, які неспрох жак читати. Останній Ротшілер перекладено до Відня та поховано у зєзидній параді.

ЧЕРЕЗ НЕОСТОРОЖНІСТЬ.

Марія Урієз з села Старківки, недалеко Вилни вийшла з хати, діючиюю в косяці 3-місячну дитину. Повернувшись ввечерю до хати, побачила нещасна мати страшний зріс: косяця була вивернена, а побіжні лежали окерваніми, нежджені рештки дитини. Показалося, що в часі її несприятливості савня влізла до хати і дитину пожегла.

МАСОВА ВИСІЛКА ТРОЦЬКІСТІВ
ІЗ СССР.

НЕ ВІДОМО, ЧИ ЗНАЙДІТЬСЯ ЯКІ ДЕРЖАВА, ЩОБИ ПУСТИЛА ДО СЕБЕ ТАКЕ ЗІЛІ.

МОСКВА (СССР), 9. лютого. — Раковський, Радекот та інших визначних комунистично-троцькістам запроку видалення з Росії, без права повертати назад. Можливо, що за кордо будуть висіляти всі 1,500 троцькістів, яких арештовано останніми днями в різних містах СССР.

Лише питання, чи знайдуться такі держави, котрі згодилися б впустити до себе таку скількиш комунистичних агітаторів. По чуткам, Троцький ще знаходиться в Росії й відмовляється їхати до Туреччини, стараючись відстояти до Німеччини.

Думають, що коли Раковський вишлють з СССР, то Румунія буде вимагати від тієї держави, де він оселиться, щоб вона вилала його Еумуній, як румунського підданця, що засуджений до смертної кари за державну зраду.

В червоній армії розпочався „медіа (тиждень) вичищення троцькістів“ з армії.

БОЛЬШЕВИКИ ПРОТИ АБІБУЛІ.

СССР. Заявила ультимат новому Емірові Афганістану з вимогою негайної виплати відшкодування за зброю, що вона продала Аманулу.

ЛОНДОН (Англія), 9. лютого. — Англіський посол в Афганістані повідомляє, що більшовицьке правительтво заявило ультимат Абібуді, щоб на протязі 48 годин його правительтво попросило вибачення за насильства та образи радянських підданців, які перебувають у Кабулі. Найбільше большевики протестують проти того, що Абібуді примусив 10 радянських летунів, що були інструкторами в Аманулі, робити розвідуку проти Аманула. Абібуді тримає в себе родичин цих летунів як заложників.

Крім того радянський уряд вимагає від Абібуді, щоб він заплатив негідно 25,000,000 доларів за зброю, яку большевики привезли для Аманула. Коли на протязі 48 годин СССР не буде мати задовольняючої відповіди, радянське правительтво просить „залашити за собою повну волю дальшого поступовання“.

НЕПОМІРНІ ВИМОГИ ФРАНЦІЇ.

ФРАНЦІЯ ВИМАГАЄ, ЩОБИ НІМЕЧЧИНА ЗАПЛАТИЛА ЇЇ УСІ ВІТРАТИ, ЗВ'ЯЗАНІ З ВЕЛИКОЮ ВІЙНОЮ, ТА ЗАПЛАТИЛА ПІ БОРІ АМЕРИЦІ І АНГЛІЇ.

ПАРІЖ (Франція), 9. лютого. — На найбачніжх репараційних переговорах Франція буде вимагати від Німеччини 8,190,000,000 доларів відшкодування. Головні вимоги Франції розкладаються по таким п'яти пунктам:

1. Франція вимагає 3,978,000,000 доларів відшкодування за зніщене приватне майно Французів підчас війни.
2. Франція буде домогатися від Німеччини виплачення допомоги її інвалідам, які не зазначено у Версальському мирі.
3. Німеччина мусить покрити всі французькі військові борги, які були затіяні підчас війни.
4. Німеччина мусить платити щоті щорічні репарації в тих квотах, які будуть устанені репараційною комісією.
5. Франція вимагає, щоб Німеччина виплатила пенні з репарацій на міжнародний ринок, якими виплачувала свої репарації.

В ДП Париза вже прибули американські експерти для участі в комісії по перегляду репарацій.

ВІЙСЬКА СТІЛЯЮТЬ У ГІНДУС.

ПОХІД НА ЗНАК ЗАМЕРЕННЯ ГІНДУСІВ З МАГОМЕДАНИМИ СКІНЧИВСЯ НОВОЮ КРІВАВОЮ БІРКОЮ.

БОМБЕЙ (Індія), 9. лютого. — Після того, як між ідеями Гіндуїст та магомедан був підписаний мир, магомедади ярдали похід військ. Але коли на одній з вулиць міста вони проходили мимо трупа недавно зарізаного Гіндуса, великий натовп Гіндуїст знову напав на магомедан, чим розпочався нова різня.

Англієське військо стріляло в натовп зі скоростріля, щоб привернути спокій. Підчас цього „привернення порядку“ вилася в одній дільниці Бомбею зіслано 30 убитих та більше 100 ранених. Взагалі чиюсь, що в цей день було більше як 50 убитих та 400 поранених Гіндуїст і магомедан.

Спокою ще не привернено і досі, а тому треба чекати дальших кривавих жертв з обох сторін. Особливо тепер, коли обидві сторони об'являють одніа другу в порушення тійки що складеного миру, може прийти ще до більшої різни.

ДЕ ВАЛЕСА У ВІЗНИЦІ.

ПОТО ЗАСУДИЛИ В АРЕШТ НА 1 МІСЯЦЬ ЗА ПЕРЕХІД ЧЕРЕЗ ПОДРОЖНИЙ ПОСТ БЕЗ ДОЗВОЛУ.

ЛОНДОН (Англія), 9. лютого. — За нездовольного переїзду кордону з ілліної Айрської републики до Ульстера, йона де Валера поспадив на одні місяць до в'язниці. На суді він пробував говорити старою айрською мовою; на що суддя йому зауважив, що з таким же успіхом він міг би говорити через перекладачка і по грецьки.

Заявля детектива, який арештував де Валера, що у потязі він говорив з ним лише по англійськи, викликала загальний сміх у суді.

УБИТО ДВОХ ВАРТОВИХ.

БУДАПЕШТ (Угорщина), 9. лютого. В Дєсєбичі вбито двох вартових, що охороняли склад пороку. Неждана банда напала на вартових, старочисів, дісталися до порохового складу, отжеділо з метою його зракти. Напасники, одбиті вартовими, втікли до близького ліса, але вони встигли вбити двох вартових.

Він її перечитав, але
і показати себе дуже
ним", щоби потім мати
уважитись в "гандель-

обиду перед своєю Ван-
як то він добре до-
м... „Українцям“...
лиш дві малі ілю-
до того, серед яких
ни доводитися нам в-
ні робити хомби лиш
звичайну, щоденну
національну роботу”...
декому, особливо з мо-
уже вживається тер-
мови: беруться до тро-
яніших” засобів оборо-
мусити бути для каждо-
го поняттями, хотя ми,
ні робітниками „органи-

м. Свою роботу вони
роблять на власну одві-

ть і ризико...
в Кирилло Трильовський.

ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ
ХАВИННА НАХОДИТЬСЯ
ОПИСЬ „СВОБОДА”.

ЗИКИ

ТВОРИТИ ЧАД ПИЛОСІВ
ВІН УМІЄ НАПІВІТІЙ УМОЛ
Будує вітром на розмо
Від ідеї до реалізації, н
Троїх козачих дзвонів
Пародичної лірики (та
Пісня), але тут війна не
м першим виді, а зі
увані мистецьким спосо

а під цим треба розумі-
гати своєю мельодикою

ном, повні краси та бри-
лю, а що найважливіше
це народна мелодія ме-
ла свого питомого
як композиційні відер-
на висотний як у со-
(скриповий) парті та
проводі (п'яно).
загають вони від соліста
ді техніки і смаку, хоч
автор пісень на руком
ним скрипкам, дорочи
місія в улюбленому ви-
На публічні виступи
же надаються — і пев-
не ті тільки свої, але й
авдиторія дасть їм при-
а, що американські лі-
видавництва заінтересу-
нашою художньою ме-
і навіть, мають у себе

її наших авторів, а
вони із виданням на...

ба листовно запитувати
сити о українські компо-
такі видавництва, як:

[illegible]

ПРОРОЦТВА ПОГОДИ НА СИМ ДИТ
